

DE SCHEEPSRAMP VAN JULI 1924

Onlangs kwam ik in het bezit van een doodsprentje van de scheepsramp van 18 juli 1924. Getroffen door het groot aantal slachtoffers wilde ik meer weten over die catastrofe en ben ik de kranten van toen gaan opzoeken. Hieronder het "verslag" van de ramp. (1)

De ganse vissersvloot was op donderdagavond 17 juli 1924 uitgevaren. Het was prachtig weer. Bij het kriecken van de dag wakkerde de wind echter plots aan en sloeg over naar storm met zeer krachtige rukwinden.

De vloot werd verrast. De zee was ontketend en de wind werd al maar door heviger.

Vrijdag, 18 juli, vroeg in de morgen, had zich een grote menigte verzameld op de dijk. Men vreesde het ergste.

Sommige schepen probeerden de haven van Oostende te bereiken. Anderen liepen Zeebrugge of Heist binnen of leden schipbreuk op het strand.

Om 08.30 uur kapseisde de 0.16 in de geul, het schip verging en de schipper, Charles VERBIEST, verdronk. De 0.116, met schipper LAPLACE, zou vergaan zijn met man en muis. De 0.117 strandde op de kust maar de bemanning, Charles JONCKHEERE en de scheepsjongen Léon LOCQUET, was verdwenen.

Rond 11.00 uur strandde de 0.108 vóór Mariakerke, zonder bemanning. Ten Oosten van de haven van Oostende waren de N.26 en de 0.30 gestrand. Men vond het lijk van August REMAUT van de 0.75 op het strand en men is zonder nieuws van de schipper. Verder is men zonder nieuws van de 0.123, de 0.10, de 0.7, de 0.8, de 0.121, de 0.138 en de 0.77.

De 0.103, de 0.41, de 0.52, de 0.93, de 0.120 en de 0.44 zijn allen gestrand ergens langs de Belgische kust.

Geruchten doen de ronde dat er 26 doden zijn, waaronder 15 vissers van de vuurtorenwijk en 11 van de stad.

Overal heerst er grote onrust en men moet wachten tot zaterdagmorgen, 19 juli, vooraleer het waterschoutsbmt de officiële lijst van de vermisten kan bekend maken: 8 schepen zijn vergaan en er vallen 13 doden te betreuren.

0.92 met Gerard MALDEGHEM en Jacques EYLAND
0.138 met Gerard BLOMMAERT en zoon Basiel BLOMMAERT
0.18 met Isidoor PIETERS
0.77 met Louis VANBESIEN en Jacques WILLAERT
0.16 met Charles VERBIEST
0.75 met August REMAUT
0.108 met Julien POITIER en zoon Maurice POITIER
0.117 met Charles JONCKHEERE en Léon LOCQUET

Charles VERBIEST laat 5 kinderen na
Gerard BLOMMAERT laat 4 kinderen na
Charles JONCKHEERE laat 3 jonge kinderen na
Louis VANBESIEN laat 1 jong kind na
Jacques WILLAERT laat 2 jonge kinderen na
Julien POITIER laat 1 zeer jong kind na
Jacques EYLAND laat 2 kinderen na

In het totaal blijven er 10 weduwen met 18 wezen achter.
11 families zijn zonder inkomen.

* * *

Op 22 juli spoelt, ter hoogte van Knokke, het lichaam aan van vader VERBIEST. Het lijk zal naar Oostende overgebracht worden.

Op dezelfde datum wordt gemeld dat er volgende maandag een dienst zal opgedragen worden in de Sint-Petrus en Pauluskerk.

Op 24 juli spoelt, ter hoogte van Bredene, het lichaam aan van visser BLOMMAERT. Het lijk werd naar Oostende overgebracht.

* * *

Maandag 28 juli 1924. Een plechtige dienst wordt gehouden in de hoofdkerk ter nagedachtenis van alle slachtoffers.

Volgende personaliteiten zijn aanwezig :

- Mgr WAFFELAERT, bisschop van Brugge
 - de heer COPPIETERS 't WALLANT, arrondissementcommissaris
 - de heer Louis PIERARD, vertegenwoordiger van de Minister (op het laatste ogenblik weerhouden)
 - Luitenant Kolonel RINQUET, plaatscommandant
 - Majoor GLORIE aan het hoofd van een belangrijke afvaardiging officieren van het 3e en 23e Linierregiment
 - de heren commandanten TIMMERMANS, COUCKE, GRAYET en ASPESLAGH (allen commandant van het Zeewezen)
 - de heer RAYEZ, commandant van de Zinnia plus de officieren
 - de heer KESTELOOT, vrederechter te Oostende
 - de heer SMITS, directeur van de dienst Oostende-Dover
 - de heer KUWERT, commandant van het schoolschip "Comte de Smet de Naeyer"
- en nog vele anderen

De dienst werd aan het hoofdaltaar geleid door Deken CAMERLYNCK. De visserijalmoezeniers PYPE, JUVEYNS en DOBBELS droegen dodenmissen op aan de kleine altaren. Gedurende de offerande van deze mis werd het hieronderstaand doodsprentje uitgedeeld.

Na de dienst vertrok de Sleper II naar zee. Aan boord vele personaliteiten en de aanverwanten en vrienden van de slachtoffers. Aangekomen ter hoogte van de "sigarettenboei" stopt de sleper. Alle aanwezigen nemen de hoed af, de scheepsklok wordt geluid. De heer PICARD, in naam van de minister, de heer BAELS in naam van de stad, Lt. Kol. RINQUET in naam van het garnizoen, de heer DEPIERE in naam van de Belgische Maritieme Liga brengen hulde aan de slachtoffers.

Aalmoezenier PYPE leest de gebeden der overledenen. Alle bloemstukken worden op een plank gelegd. De plank wordt gelicht en langzaam vallen de bloemen in zee. Enkele ogenblikken later vormen ze een prachtig bloementapijt als hulde aan de vissers. Een laatste zegening en de sleper vertrekt naar Oostende.

* * *

Deze zware ramp bracht een golf van medeleven en sympathie te weeg.

Een hulpfonds werd opgericht en koning Leopold II stortte onmiddellijk 10.000 fr. Ook de provincie West-Vlaanderen stortte hetzelfde bedrag. De "Lustige Zigomars" deden een omhaling die de som van 4762,79 fr opbracht. De krant "Le Carillon" opende een intekenlijst en op 25 juli 1924 (slechts enkele dagen na de ramp) werd er reeds een eerste som van 35.137,10 fr overgemaakt aan het hulpfonds. Op 26 juli meldt de krant dat de intekenlijst nog steeds geopend blijft. Op 24 juli organiseert het Kursaal "une grande soirée" ten voordele van de familie der slachtoffers.

* * *

Op 24 juli 1924 interpelleert de heer BAELS, volksvertegenwoordiger, de Minister van Zeewezen, de heer NEUJEAN, in verband met deze ramp. Men stelt zich namelijk vragen omtrent de reddingsdienst. Spreker stelt dat er de redders niets te verwijten valt. Zij hebben gedaan wat menselijkerwijze kon gedaan worden, maar ze beschikten over te weinig materiaal. Er bestaan te Oostende slechts 2 sleepboten en die zouden, volgens de heer BAELS, voortdurend moeten onder stoom staan om zo vlog mogelijk te kunnen uitvaren. Er zouden moeten boten van een speciale constructie bestaan, uitgerust met een krachtige motor. De minister belooft de zaak grondig te onderzoeken.

* * *

Ten slotte laten wij reder Pierre BARBAIX aan het woord (2). "Die stormnacht zal ik nooit vergeten. Het was juli. Ik was net 20 geworden. Die dag waren we met onze garnaaalschuitjes uitgevaren. Het was prachtig weer. Maar wat niemand had verwacht, gebeurde toch : een ellendig stormweer kwam opzetten. Kolkende golven. de hel brak los..... Niet minder van 13 mannen lieten hun leven op zee tijdens die nacht. Ik was ontsnapt aan de dood, net als mijn broer Henri waarmee ik met de O.135 in zee was gestoken !"

Jean Pierre FALISE

Bronnen : (1) "Le Carillon van 19-20 juli, 20-21 juli, 24 juli, 26 juli 1924
(2) "Tips" van 29 november 1984